

Saaristomeren kuhankalastuksen säätelyn vaikutukset kuhien keskikokoon

Hankenumero 42117

Selvitys hankkeen toteutuksesta

TAUSTA

Airiston-Velkuan kalastusalue jätti 17.2.2017 (täydennetty 28.3.2017) hakemuksen hankkeeseen, jossa selvitettiin kasvaako Saaristomeren kuha siten kuin on arvioitu. Seuraaviin kysymyksiin pyrittiin löytämään vastaukset: Onko kalastuslain ryhmän I kaupalliselle kalastukselle säätämä kuhan 40 cm:n alamitta ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä siirtymäkauden päättyessä 1.1.2019.

Lähtökohta oli se, että ykkösryhmän kaupallisille kalastajille tieto siitä, onko riittävän suuri osa kuhakannasta kasvanut uuteen alamittaan siirtymäaikana, saattaa ratkaista ammatinharjoittamisen jatkumisen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus teki tukihakemukseen päätöksen 4.4.2017.

TOTEUTUS

Kolme ammattikalastajaa kalasti hankkeelle loka-marraskuussa 2017 yhden kuukauden ajan yhteensä 43 koeverkolla, jotka olivat solmuväleiltään 43, 46 ja 50 mm (17, 13 ja 13 kpl). Verkoista saadusta kuhasaaliista ja lajijakaumasta tehtiin yhteenveto.

Keväällä 2018 verkkokalastuksia jatkettiin ja mukaan hankkeeseen saatiin vielä kaksi kaupallista kalastajaa lisää.

Edellä mainittujen saalisnäytteiden lisäksi tarkasteltiin kuhan kasvua Luonnonvarakeskuksen kaupallisesta kalastuksesta keräämistä kuhanäytteistä.

Yhdeksän vapaa-ajan viehekalastajaa (pyyntivälineenä pääasiassa jigi) piti kalastuskirjanpitoa kuhasaaliistaan. Lähinnä Saaristomeren pohjoisosassa. Sopimuksen mukaan viehekalastajat kirjasiivat vuonna 2017 ylös pyyntivälineensä (esim. jigi, uistin), vieheellä pyytämiensä kuhayksilöiden pituuden (0,5 cm tarkkuus) ja painon (10 g tarkkuus), pyyntiajankohdan ja -alueen, ajan jonka viehekalastus kesti sekä pyyntisyvyyden. Vähintään 37 cm:n mittaisista kuhayksilöistä kirjanpitokalastajat ottivat myös kolme suomua / kala näytteiksi iän ja kasvun määrityksiä varten. Yhdeltä kalastajalta saatiin kirjanpito ja näytesuomuja myös toukokuulta 2018. Alle 42-senttiset yksilöt vapautettiin alamittasäädösten mukaisesti.

Airiston-Velkuan kalastusalue toimitti aineiston Luonnonvarakeskukselle. Täällä pituustiedoista laskettiin jakaumat, joista näkyy mm. alamittaisten ja määrämittaisten kuhien lukumääräsuhteet jigisaaliissa pohjoisella Saaristomerellä touko-heinäkuussa 2017. Ehjistä suomuista määritettiin kuhien iät ja mitattiin vuosirenkaiden etäisyydet suomun keskuksesta; jälkimmäisen tiedon avulla laskettiin takautuvasti kunkin yksilön pituudet eri ikävuosina.

Luonnonvarakeskuksen Jari Raitaniemi erikoistutkija laati kerätystä kuha-aineistosta raportin **Saaristomeren kuhankalastuksen säätelyn vaikutukset kuhien keskikokoon – havainnot ja siirtymäkaudelta 2016–2018**

Luonnonvarakeskuksen Jari Raitaniemi esitteli hankkeen alustavia tuloksia ammattikalastajien tiedotus- ja koulutusristeilyllä 7.2.2018 otsikolla *Saaristomeren kuhankalastuksen säätely – tuoreimmat havainnot saaliiden koko- ja ikärakenteesta*. Alustusta kuuntelemassa oli yhteensä 120 henkilöä.

13.9.2018 Jari Raitaniemi esitteli hankkeen tuloksia Airiston-Velkuan kalastusalueen järjestämässä kuhakeskusteluillassa. Mukana oli 37 henkilöä.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

Kerätyn aineiston perusteella Luonnonvarakeskuksen laatimassa raportissa todettiin niin kuhan kasvutiedot kuin kokojakaumatkin eri solmuvälisillä verkoilla antoivat saman viestin siitä, että kuhan kokojakauma pohjoisella Saaristomerellä ei ollut muuttunut siirtymäaikana syksyyn 2017 mennessä toivotulla tavalla, ts. aiempaa suurempiin kokoluokkiin painottuvaksi. Vielä vuosina 2014, 2015 ja 2016 merkittävä osa kuhasaaliista oli vähintään 40-senttisiä yksilöitä. Kesän 2017 heikentynyt tilanne johtui kuhan vuosiluokkavaihtelusta ja alhaisista lämpötiloista. Kesä 2018 oli ennätyslämmin: helteinen ja käytännössä kuukautta pitempi kuin tavanomaiset kesämme. Tämä mahdollisti syksyn 2017 alamittaisille kuhille hyvän kasvun kesäkaudella 2018 ja paransi kuhan pituusjakauman todennäköisesti jotakuinkin vuosia 2014 ja 2015 vastaavaan tilanteeseen.

Kun otetaan huomioon pyyntiin tulevien vuosiluokkien runsaus, erityisesti kohtuullisen hyväksi arvioitu vuosiluokka 2014 ja seuraavat huonoiksi arvioidut kolme vuosiluokkaa 2015, 2016 ja 2017, alamitan nostaminen juuri vuoden 2019 alusta näyttää olevan kaupalliselle kalastukselle vähiten haittaa aiheuttava. Myös 42 cm:n alamittaa soveltavien kuhanpyytäjien etua ajatellen se näyttäisi parhaalta ajankohdalta.

Vuonna 2019 käynee samoin kuin vuonna 2018: pyyntimittaista, silloin vähintään 40- ja 42-senttistä kuhaa on parhaiten saatavilla syksyllä kasvukauden lopulla ja sen jälkeen. Keväällä 2019 tilanne on Luken arvion mukaan parempi kuin keväällä 2018.

Varmaa vastausta kysymykseen esitettyyn kysymykseen onko kalastuslain ryhmän I kaupalliselle kalastukselle säätämä kuhan 40 cm:n alamitta ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä siirtymäkauden päättyessä 1.1.2019 ei ole olemassa. On selvää, että tulevien kesien lämpötilat ovat ratkaisevassa asemassa. Toinen ratkaiseva tekijä kuhan verkkokalastuksen tulevaisuudelle on ratkaisun löytyminen hyljevahinkoihin. Mahdollisia vahvoja vuosiluokkia ja mitan täyttäviä kuhia ei ole mahdollista kalastaa, mikäli harmaaahylkeet repivät pyydykset.

Ennuste ei ole hyvä - hankkeen koeverkoista tuhoutui suurin osa hylkeiden repiminä.

Liite 1: Saaristomeren kuhankalastuksen säätelyn vaikutukset kuhien keskikokoon – havaintoja siirtymäkaudelta 2016–2018 -raportti, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus X/2018, Jari Raitaniemi

Liite 2: Seurantalomake

Turussa 22.3.2019 Timo Saarinen